

Asettamispäätös: EU:n digi- ja datasäädösten toimeenpanon koordinaatioryhmä

Asettaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö on tänään tekemällään päätöksellä asettanut EU:n digi- ja datasäädösten toimeenpanon koordinaatioryhmän.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 18.11.2022 – 30.6.2024.

Tausta

EU:ssa on valmisteilla runsaasti uutta sääntelyä digi- ja data-aiheista. Niillä on liityntä yleissääntelyyn, jota on annettu mm. tietosuojasta, asiakirjajulkisuudesta, immateriaalioikeuksista, kuluttajansuojasta sekä valvovien viranomaisten toimivallasta. Uuteen sääntelyyn sisältyy osa-alueita, jotka ovat säädöksissä osittain päällekkäisiä. Seuraavien säädösten on tunnistettu sisältävän yhteisiä tavoitteita ja olevan liitoksissa keskenään:

- datanhallinta-asetus (DGA)
 - Datan hallintamalli, jotta julkisen sektorin hallussa olevaa dataa ja eri toimialojen dataa voidaan liikuttaa ja hyödyntää yhteentoimivasti. Asetus luo raamit datan välityspalveluille, jotka edistävät datan jakamista eri osapuolten välillä neutraaleina toimijoina.
- digimarkkinasäädös (DMA)
 - Säännöt ”portinvartijayrityksille”, edistää reilumpia markkinoita pk-yrityksille.
- digipalvelusäädös (DSA)
 - Säännöt toiminnalle ja sisällölle verkkoympäristössä. Koskettavat eri tavoin eri toimijoita riippuen niiden roolista, koosta ja vaikutuksista verkkoekosysteemiin.
- datasäädös (DA)
 - Säännöt datan saamisesta ja käytöstä (koskee kaikkea dataa). Edistävät datan saatavuutta ja datavetoista innovointia.
- tekoälyasetus
 - Säännöt tekoälyn eri käyttötarkoituksille. Edistävät luottamusta tekoälypohjaisiin ratkaisuihin ja niiden kehittämistä eurooppalaisten arvojen pohjalta.
- ePrivacy
 - sähköisen viestinnän tietosuojasääntelyn päivittäminen. Asetuksessa säädetään niistä perusteista, joilla sähköistä viestintää koskevia tietoja saa käsitellä.
- eIDAS
 - Eurooppalainen sähköisen tunnistamisen kehittäminen. Asetuksella tavoitellaan luotettavien ja turvallisten digitaalisten

identiteettiratkaisujen saatavuus kaikille EU:n kansalaisille, asukkaille ja oikeushenkilöille.

- CSAM
 - Aloite koskee lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumista.
- NIS2
 - Säännöt toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvallisuustason varmistamiseksi koko EU:ssa. Tavoitteena on parantaa entisestään sekä julkisen että yksityisen sektorin ja koko EU:n kyberuhkien sietokykyä ja valmiuksia reagoida niihin.
- CRA
 - Cyber resilience act –kyberkestävyyssäädöksellä suojellaan kuluttajia ja yrityksiä tietoturvaominaisuuksiltaan puutteellisilta tuotteilta. Säädos asettaa pakollisia kyberturvavaatimuksia digitaalisia toimintoja sisältäville tuotteille niiden koko elinkaaren ajaksi.

Tavoitteet

Ryhmän tavoitteena on tukea ja yhteensovittaa EU:n digi- ja datasäädösten kansallisen toimeenpanon valmistelussa ja koordinoida erityisesti viranomaistehtävien ja –velvoitteiden toimeenpanoa kokonaisuuden näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla. Ryhmän tavoitteena on ensisijaisesti muodostaa jaettu kokonaisnäkemys niistä kaikista yhteisistä asioista, jotka on otettava huomioon jokaisessa yksittäisen säädöksen toimeenpanotyössä.

Digi- ja datasäädösten toimeenpano edellyttää niiden tarkemman suhteen selvittämistä yleislainsäädäntöön. Näiden lisäksi yksittäisten säädösten toimeenpano edellyttää yhteistä keskustelua ja ymmärrystä siitä, miten viranomaistehtävät ja –velvoitteet, sekä yhteistyö tulisi tulevaisuudessa järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla.

Käytännön tasolla säädösten toimeenpanoon liittyy myös tarve määritellä miten viranomaistietojen vaihtamisen järjestäminen sekä tietojärjestelmien ja tietopohjan kehittäminen tulisi toteuttaa yhteisten tavoitteiden pohjalta ja osana sektorikohtaisia data-avaruuksia. Kokonaisnäkemys seuraamusten asettamisesta on tärkeä koordinoida yhteisesti. Lisäksi digi- ja datasäädösten tuomat velvoitteet ja edellytykset on tärkeä järjestää niin, että kansalaisille palvelukokemus toteutuu yhtenäisenä. Tehokas yhtenäinen säädösaloitteiden toimeenpano toimii myös katalysaattorina yritysten uusille innovaatioille ja tehokkaampien palveluiden ja tuotteiden kehittämiselle.

Tehtävät

Ryhmän tehtävänä on parantaa tiedonkulkua eri hallinnonaloille käynnissä olevien aloitteiden kehityksestä ja osoittaa käytännön toimia viranomaistehtävien ja –velvoitteiden toteuttamiseksi ja kehittämiseksi. Ryhmä myös tukee yhteistyötä EU:n tulevien alakohdistaisten data-avaruuksien (esim. hyvinvoinnin ja terveyden, liikenteen ja logistiikan, rakennetun ympäristön, maatalouden ja ruokatuotannon, energiasektorin, osaamisen, kulttuuriperinnön, talousdatan, tekijänoikeuksien, luonto- ja ympäristödatan sekä rakennetun ympäristön ja teollisen datan) luomisessa. Ryhmän tulee edistää viranomaistehtävien järjestämisessä erityisesti tarvetta minimoida yrityksille koituvaa hallinnollista taakkaa, viranomaisprosessien yhteentoimivuutta ja sujuvuutta sekä tulkintojen yhtenäisyyttä.

Ryhmän tehtävinä on erityisesti:

- Keskustella olemassa olevasta sääntelystä ja kunkin ministeriön näkemistä muutos- ja täydennystarpeista.
- Keskustella mahdollisen kansallisen liikkumavaran käyttämisestä, jos se on tarpeen ihmiskeskeisen datatalouden edistämiseksi.

- Yhteensovittaa viranomaistehtäviä- ja velvoitteita, sekä jakaa tietoa niiden taloudellisista vaikutuksista viranomaisissa.
- Yhteensovittaa seuraamussäätelyn täytäntöönpanoa.
- Yhteensovittaa viranomaistietojen vaihtamisen järjestämistä sekä tehokkaan valvonnan mahdollistavien tietojärjestelmien ja tietopohjan kehittämistä sekä tarkoituksenmukaisia tiedonsaantioikeuksia.
- Keskustella ja koordinoita toimenpiteitä EU:n tasolla tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Maria Rautavirta, yksikön johtaja, liikenne- ja viestintäministeriö

Jäsenet:

Kimmo Hyrsky, erityisasiantuntija, valtioneuvoston kanslia

Niina Blomberg, kaupallinen sihteeri, ulkoministeriö

Kimmo Janhunen, johtava asiantuntija, oikeusministeriö

Minna Bloigu, johtava asiantuntija, sisäministeriö (varalla Ismo Parviainen, johtava asiantuntija)

Antti Helin, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Tomi Kytölä, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö

Mika Tuikkanen, johtava tietohallintoasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö

Iiro Ihanamäki, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö (varalla Maria Hauptmann, johtava asiantuntija)

Teemupekka Virtanen, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Jaakko Rastas, erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Antti Saastamoinen, johtava ekonomisti, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Anu Talus, tietosuojavaltuutettu, Tietosuojavaltuutetun toimisto

Jenni Koskinen, verkostojohtaja, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Hannu Mäkelä, kehitysjohtaja, Digi- ja väestötietovirasto

Tanja Stormbom, lakiasianpäällikkö, Valtiokonttori

Leena Storgårds, kehittämispäällikkö, Tilastokeskus

Niina Lehtonen, lakimies, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

Heidi Saari, lakimies, Opetushallitus (varalla Erja Nokkanen, tietohallintojohtaja)

Aino Sipari, yksikön johtaja, liikenne- ja viestintäministeriö

Kreetta Simola, viestintäneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö

Anna Wennäkoski, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

Tiia Korhonen, ylitarkastaja, liikenne- ja viestintäministeriö

Sihteerit:

Lotta Engdahl, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

Merita Erkkilä, ylitarkastaja, liikenne- ja viestintäministeriö

Työryhmän aineistolle perustetaan sähköinen työtila.

Työryhmä voi lisäksi asettaa alatyöryhmiä ja käyttää asiantuntijoita. Työryhmä voi hyväksyä jäsenmuutokset itsenäisesti esittävän ministeriön esityksestä.

Työryhmän kokoonpano on naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986 4 a §:n) mukainen.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän työ tehdään virkatyönä, eikä puheenjohtajille tai jäsenille makseta palkkioita. Kukin organisaatio vastaa edustajiensa matka- ja majoituskustannuksista.

Timo Harakka
Liikenne- ja viestintäministeri

Minna Kivimäki
Kansliapäällikkö

Liitteet

Jakelu

valtioneuvoston kanslia
ulkoministeriö
oikeusministeriö
sisäministeriö
valtiovarainministeriö
opetus- ja kulttuuriministeriö
maa- ja metsätalousministeriö
työ- ja elinkeinoministeriö
sosiaali- ja terveysministeriö
ympäristöministeriö
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Digi- ja väestötietovirasto
Valtiokonttori
Tilastokeskus
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Opetushallitus

Tiedoksi

liikenne- ja viestintäministeriö

VN/26482/2022-LVM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: